

Андрій ГУМЕНЯК

кандидат історичних наук

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8076-9498>

e-mail: andriihumeniak@gmail.com

СТАВЛЕННЯ ДОМІНІКАНЦІВ У ЛЬВІВСЬКІЙ АРХІДІЄЦЕЗІЇ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX – 30-х РОКАХ XX СТОЛІТТЯ

Відображено ставлення Домініканського ордену до українського національного руху в другій половині XIX – 30-х роках XX ст. Ставлення до українського відродження розглянуто з позиції міжконфесійних відносин у Львівській архідієцезії. Вказано, що відносини Домініканського ордену з Українською Греко-Католицькою Церквою характеризувалися певними аспектами співпраці та елементами протистояння з метою збереження свого впливу. Висвітлено міжконфесійні відносини в Львівській архідієцезії в духовному та господарському житті. Вказано, що душпастирська та місіонерська діяльність була найважливішим аспектом спільного функціонування Домініканського ордену та Української Греко-Католицької Церкви. Виокремлено співпрацю у сфері наукового та культурного життя.

Висунуто тезу про політизацію міжконфесійних відносин у Львівській архідієцезії з початку Першої світової війни. Зазначено, що світська влада Австро-Угорщини та Другої Речі Посполитої впливала на стан відносин між представниками римо-католицького і греко-католицького обрядів. Виявлено індіферентне ставлення Домініканського ордену до українського національного руху в другій половині XIX ст. та негативне в міжвоєнний період. Вказано, що монахи-проповідники в 1920–30-ті роки займали пропольську політичну позицію з огляду на походження. Висунуто тезу про несправедливість окремих аспектів господарських відносин щодо українців та антиукраїнськість протистояння Домініканського ордену з Греко-Католицькою Церквою з метою збереження культурної спадщини.

Ключові слова: Домініканський орден, монахи-проповідники, Львівська архідієцезія, український національний рух, Греко-Католицька Церква, міжконфесійні відносини, душпастирська та місіонерська діяльність, «крадіжка душ», парцеляція.

Актуальність теми зумовлена науковим зацікавленням діяльністю Домініканського ордену в східній периферії власного впливу. Львівська католицька архідієцезія була контактною зоною між католицьким та православним світом, який у своїй західній межі був представлений також Українською Греко-Католицькою Церквою. Аспекти відносин між домініканцями та греко-католиками визначали

міжконфесійну ситуацію в регіоні та впливали на ставлення домініканців до українського національного відродження. Її видозміна відповідно до власних політичних запитів була завданням світської австро-угорської та польської влади. Чинником міжконфесійних відносин була також політична ситуація, яка склалася в другій половині XIX ст. – 30-х роках XX ст. Протягом досліджуваного періоду зміни у ставленні Домініканського ордену до Української Греко-Католицької Церкви були зумовлені відмінностями політичних вимог Австро-Угорської монархії та Другої Речі Посполитої, а також характером подій, які тоді відбувалися. Монахи-проповідники пристосовувалися до політичної ситуації та умов поліконфесійності в Львівській католицькій архідієцезії.

Вказана тема залишається малодослідженою в польській та не вивченою взагалі в українській історіографії. Радянські праці оминули тематику історії Церкви в Львівській католицькій архідієцезії у досліджуваній період. Ця «біла пляма» в історії України та Польщі повинна стати об'єктом наукових праць із міжконфесійних відносин у вказаних географічних та хронологічних межах.

Документи до вивчення цієї проблеми умовно можна поділити на декілька груп. До першої належать звіти, списки та листування про стан парафій із Центрального державного історичного архіву України (м. Львів), де віднайдено фактичний матеріал про позитивні моменти відносин домініканців Галичини з українськими греко-католиками. До другого виду джерел належить україномовна преса міжвоєнного періоду, де відображено конфлікт із приводу парцеляцій та продажів майна, що негативно впливало на українсько-польські відносини того часу. До третього типу документів зачисляють польську домініканську пресу, зокрема «Львівські парафіяльні відомості», де можна побачити суперечливі свідчення щодо діяльності представників української політики та ГКЦ. До четвертого виду джерел належать документи з Архіву Польської провінції отців-домініканців у Кракові, де відображено основні аспекти права патронату ордену проповідників над ГКЦ та парцеляцію маєтків монахів-проповідників. П'ятий тип документів – опубліковані збірники матеріалів. Відоме п'ятитомне видання О. Карпенка з історії Західно-Української Народної Республіки, у якому вміщено документи, що засвідчують сприятливу для національних і конфесійних меншин політику.

Це питання донедавна вивчали польські історики Даміан Кнутель¹, Алоїзій Барвач² та Марек Мілавіцький³. Цінність праць полягає у висвітленні причин релігійних конфліктів, однак у розпорядженні науковців не було достатньо документів, які б дали змогу дослідити стабілізаційні періоди у ставленні домініканців до Української Греко-Католицької Церкви.

¹ Knutel D. G. Sadok Barącz (1814–1892). Złota księga historiografii lwowskiej XIX i XX wieku / pod red. nauk. J. Maternickiego, P. Sierzeży, L. Zaskilniaka. Rzeszów: Wyd-wo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014. T. 2. S. 34–40.

² Ceremoniał misji i rekolekcji dominikanskich / oprac. A. Barwacz; popr. i uzupełn. J. Nowacki. Warszawa: Dominikanski Ośrodek Kaznodziejski, 2001. 402 s.

³ Miławicki M. «Świat ode mnie zawsze rzeczy nadzwyczajnych wymagał, a ponadto niesłusznie». O. Sadok Barącz OP (1814–1892) w świetle źródeł. Leha Hajer. Czasopismo poświęcone dziejom Ormian polskich. 2013. Vol. 2. S. 153–198.

Галичина була краєм, де поляки-католики становили меншість. У 1936 р. на територіях деяких домініканських парафій (Підкамінь, Єзупіль, Чортків, Тисмениця, Богородчани) відображалася саме така ситуація. Позаяк на території домініканських парафій більшість була греко-католицькою, орден мусив із нею співіснувати⁴.

Наголосимо на позитивних аспектах відносин домініканців та українських греко-католиків. Протягом 70–90-х років XIX ст. зафіксовано пожертви римо-католицьких парафіян Хінде Шеллер, Агрипіни Кручковської та Йозефи Кжановської спільно для домініканців та Греко-Католицької Церкви в Жовтанцях. Парафіяльне управління підтвердило, що конвент домініканців у Львові, як покровитель і патрон Греко-Католицької Церкви в Жовтанцях, на потребу храму в 1881 р. пожертвував 499 злотих⁵.

Продуктивність духовної співпраці в межах душпастирської діяльності між домініканцями та українськими греко-католиками реалізувалася в праві патронату (покровительства) римо-католицького ордену над ГКЦ. Це право використовував жовківський монастир над місцевими парафіями в Зіболках та Звертові відповідно в 1737–1911 та 1736–1918 рр. Найбільше патронат втілювався у проведенні спільних місій та реколекцій⁶.

Між окремими членами Домініканського ордену та представниками української інтелігенції існувала продуктивна взаємодія. Домініканець Садок Баронч співпрацював із Антоном Петрушевичем у ході написання праці про орден василіан⁷. Існували контакти жовківського конвенту домініканців із крехівським монастирем василіан, особливо активно відбувалися спільні місії та реколекції⁸.

Чинником негативних аспектів міжконфесійних відносин була австрійська політика «розділяй і володарюй». Австрійська влада сприяла розвитку греко-католицьких парафій та перешкоджала діяльності римо-католицьких для запобігання посилення польського впливу. Єдиним порятунком віддалених від великих осередків парафій було будівництво каплиць. Більшість домініканських парафій мала каплиці, і парафіянам не доводилося долати великі відстані до парафіяльного костелу⁹.

Між домініканцями та Греко-Католицькою Церквою відбувалося протистояння з метою збільшення кількості прихильників обох обрядів. З боку римо-католиків

⁴ Miławicki M. Duszpasterstwo parafialne OO. Dominikanów w archidiecezji Lwowskiej w okresie międzywojennym. Rekonesans badawczy. Studia Pastoralne. 2014. Nr 10. S. 112.

⁵ Kronika Lwowska. Lwowskie wiadomości parafialne. 1936. 30 sierpnia. S. 10.

⁶ Archiwum Polskiej Prowincji OO. Dominikanów w Krakowie. Klasztor OO. Dominikanów w Żółkwi. Ż 44. Sprawy cerkwi grecko-katolickiej w Dziżułkach i Dominikanów Żółkiewskich, jako jej kolatorów. 1737–1911 rr. K. 34; Archiwum Polskiej Prowincji OO. Dominikanów w Krakowie. Klasztor OO. Dominikanów w Żółkwi. Ż 45. Sprawy związane z prawem kolatury Dominikanów Żółkiewskich w stosunku do kościoła grecko-katolickiego w Żywierowie. 1736–1918 rr. K. 57.

⁷ Knutel D. G. Sadok Barącz (1814–1892). S. 39.

⁸ Центральний державний історичний архів України, м. Львів (далі – ЦДІАЛ України). Ф. 146. Галицьке намісництво. 1448–1939 рр. Оп. 13. Спр. 5586. Звіти, списки, листування та інші документи про стан римо-католицької парафії м-ко Єзупіль Станіславівського округу. Том III і останній. 1905–1907 рр. Арк. 21.

⁹ Miławicki M. Duszpasterstwo parafialne OO. Dominikanów w archidiecezji Lwowskiej w okresie międzywojennym. Rekonesans badawczy. Studia Pastoralne. 2014. Nr 10. S. 114.

та греко-католиків доходило до так званої «крадіжки душ», тобто повторного хрещення дітей, які належали попередньо до іншої конфесії, та вписування до своїх метричних книг. Найбільше це простежувалося в єзуїтській парафії. Парафія тисменицьких домініканців за 1920-ті роки зменшилася на 1,5 тис. осіб. Крім «крадіжки душ», причиною могло бути виселення парафіян в інші околиці¹⁰.

Зацікавлення членів ордену проповідників політикою в період Першої світової війни зумовило формування пропольської позиції. Серед львівських домініканців не всі були задоволені можливим приєднанням Галичини до Української Народної Республіки внаслідок Брест-Литовського мирного договору. Про події українсько-польської війни можна довідатися з хроніки монастиря в Підкамені, де зафіксовано факт руйнування військами УГА костелу. Хроніст назвав українців «дичиною», яка «одержавши владу, сама не знала, що мала робити». На монастир було накладено штраф 50 тис. австрійських корон за переховування владики та 25 тис. за підбурення населення проти українців¹¹.

У періодичних виданнях Домініканського ордену висвітлено негативне ставлення згромадження до Західно-Української Народної Республіки. Автори виявляли прихильність до польського патріотизму з огляду на звинувачення в знищенні Українською Галицькою армією мирних польських жителів¹².

Західно-Українська Народна Республіка при політизації антиукраїнського ставлення поляків загалом проводила політику, сприятливу для національних меншин. Суспільно-політичним зацікавленням домініканців відповідає «Зарядження Державного секретаріату освіти про зміну навчальних планів», оскільки документ дає можливість монахам, більшість із яких була поляками, викладати в школах польською мовою¹³.

На території Галичини однією з перших справ повернення домініканської спадщини була вимога у 1921 р. отця Степана Плащичі повернути каплицю Богоматері, яку австрійська влада віддала греко-католикам. В Архіві Актів Нових зберігається справа з його кореспонденцією. У листі в Департамент віросповідань автор мотивував повернення поширенням у тій каплиці політичних акцій проти поляків. Прохання також було пояснене політичною агітацією проти римо-католицького обряду. Однак справу не було виграно, і до 1939 р. каплиця належала греко-католикам¹⁴.

¹⁰ Miławicki M. Duszpasterstwo parafialne... S. 115.

¹¹ Miławicki M. Wydarzenia roku 1918 widziane zza klasztornej muru. Kroniki klasztorów dominikańskich jako źródło do badań wydarzeń wojennych Rok 1918 w Europie Środkowo-Wschodniej / pod red. D. Grinberga, J. Snopko, G. Zackiewicza. Białystok: Wyd-wo Uniwersytetu w Białymstoku, 2010. S. 643.

¹² Dr. Benedykt Faliński. Dziecko Lwowskie (Autentyczne). Róża Duchowna: czasopismo miesięczne, poświęcone czci N. P. Maryi Królowej Różańca św. Lwów: Własność i Nakład Dominikanów Lwowskich, 1919. R. 22, n. 1–12 – 21/41. S. 91.

¹³ Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Документи і матеріали: у 5-ти т. / кер. роботи і відп. ред. О. Карпенко. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. Т. 2. С. 258.

¹⁴ Miławicki M. «Świat ode mnie zawsze rzeczy nadzwyczajnych wymagał, a ponadto niesłusznie». O. Sadok Barącz OP (1814–1892)... S. 154; Miławicki, M. Wydarzenia roku 1918 widziane zza klasztornej muru... S. 645.

Спротив української громадськості призвів до продажу церкви св. василіан на вулиці Зиблікевича у Львові отцям-домініканцям у 1932 р. Причина продажу – скрутне фінансове становище «Народного Дому». У газеті «Діло» цей факт оцінювали так: «Коли б це справді відповідало дійсности, то був би це нечуваний злочин, довершений на нашому народі...»¹⁵.

Проблема будівництва домініканських каплиць існувала і в другій половині 1930-х років. Адміністратор чортківської парафії Аньол Сівек у листі до Будівничої фундації костелів і каплиць при митрополичій курії у Львові від 9 червня 1938 р. виклав прохання видати кошти на будову каплиці в Черкавщині. Тут також йшлося про необхідність завершення робіт у короткі строки, нестачу деталей та достатньо високу чисельність поляків¹⁶.

Протиріччя із греко-католиками виходили за межі релігійних відносин. У листі конвенту отців-домініканців у Єзуполі до греко-католицької єпископської консисторії відображено справу суперечки монастиря ордену проповідників у Єзуполі й Ганусівцях про придатність доріг на парцелях в Узині¹⁷.

Указ про парцеляцію земельних ділянок було видано 17 квітня 1925 р. Витрати мусили покривати конвенти. Контракт земельних операцій мав бути надісланий провінціальній касі разом із капіталом конвенту, який ці операції проводив. Документами, що засвідчували законність парцеляції маєтків, були акт та домовленості. Міністр аграрних справ Другої Речі Посполитої 7 грудня 1926 р. надав право дозволу придбання або відмови від ділянки протягом трьох місяців від виходу постанови¹⁸.

Було парцельовано маєтки львівського монастиря в Давидові, Бірках Домініканських, Зарудцях та Кротошині¹⁹. Парцеляційне бюро зобов'язувалося розпарцелювати ділянки згідно з ринковими цінами, у гміні Зарудець львівського монастиря

¹⁵ Переговори у справі продажі церкви СС. Василіянок. *Діло*. 1932. 25 грудня. С. 3.

¹⁶ Miławicki M. Duszpasterstwo parafialne OO. Dominikanów... S. 114.

¹⁷ ЦДІАЛ України. Ф. 146. Галицьке намісництво. 1448–1939 pp. Оп. 13. Спр. 7743. Звіти, списки, листування та інші документи про стан римо-католицької парафії костьолу Божого Тіла при монастирі Домініканів м. Львова. Т. IX. 1890–1891 pp. Арк. 125.

¹⁸ Archiwum Akt Nowych w Warszawie. Zespół 14. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie. 1917–1939 rr. Sygn. 905. Zakony – sprawy ogólne – przyłączenie klasztorów na Górnym Śląsku do prowincji polskich w 1923 r., sprawa ulg kolejowych dla zakładów oraz opinie o ich działalności wykazy 1920–1921, wypłata pogłównego zakonom jałmużniczym. Wydzielenie gruntów zgromadzeniem religijnym na cele społeczne. 1920 – 1930 rr. K. 113.

¹⁹ Державний архів Львівської області (далі – Держархів Львівської обл.). Ф. 1. Львівське воєводське управління. Відділ зі справ віросповідань (1921–1939 pp.). Спр. 1342. Дело об освобождении имени Львовского доминиканского монастыря в Давыдове Львовского повета от обязанностей по содержанию римско-католического костела. 1923 г. 7 арк.; Archiwum Polskiej Prowincji OO. Dominikanów w Krakowie. Klasztor Bożego Ciała OO. Dominikanów we Lwowie. Lw. 137. Parcelacja z roku 1923 majątku Żółtańce przez Bank Ziemiński Kredytowy. 1923 r. K. 43.

домініканців 1 морг землі коштував 1 тис. злотих, для осадників – 800 злотих, що робило умови купівлі вигіднішими для польських землевласників²⁰.

Справу парцеляції маєтку Звертів Жовківського конвенту домініканців розглядало повітове земське управління та пересилало до окружного земського управління. Продавали різні за якістю ділянки за різними цінами, кращі дісталися польським осадникам, що спричинило незадоволення українських селян²¹. Умовою продажу українським селянам земель домініканців був перехід до католицького віросповідання²². Особливо у Львові та Жовкві під час парцеляцій домініканці противились продажу земельних ділянок українцям²³.

Незважаючи на участь домініканців у суперечках, відбувалися події, які схилили орден проповідників до порозуміння із греко-католиками. Було ініційовано проведення спільних місій. Для благословення місії в Тисмениці 19–28 жовтня 1935 р. відправлено молебень на честь Діви Марії. Після молебню було оголошено науку та розпорядок місії. Протягом терміну перебування місіонерів у Тисмениці відбувалися місійні науки, науки для дітей, богослужіння, сповіді та причастя²⁴.

Отже, існувала відмінність у характері міжконфесійних відносин у Львівській архідієцезії до і після Першої світової війни. До 1914 р. Домініканський орден був повністю зосереджений на процесах, пов'язаних із духовним життям парафій, тому передусім діяв в інтересах збільшення кількості прихильників римо-католицького обряду. Співіснування між орденем проповідників та Українською Греко-Католицькою Церквою не передбачало акценту на політичних відмінностях, тому ставлення римо-католицького згромадження до українського національного відродження було індиферентним. Домініканці активно співпрацювали з українськими греко-католиками у сферах душпастирської, місіонерської й почасти наукової діяльності з метою формування позитивного іміджу римо-католицької церковної організації. Більш плідному порозумінню перешкодила політика австрійської влади та суперечності, які з'явилися в діяльності, спрямованій на популяризацію обох конфесій. Незважаючи на спроби Габсбурзької монархії політизувати відносини, ідентифікуючи вплив чернечих орденів із процесом польського національного відродження, участь домініканців у міжконфесійних взаєминах мала аполітичний характер.

²⁰ Держархів Львівської обл. Ф. 1. Львівське воєводське управління. Відділ зі справ віросповідань (1921–1939 pp.). Спр. 1512. Дело о сдаче в аренду Фангору имения конвента доминиканов в Зарудцах Львовского повета. 1924 г. 15 арк.; Archiwum Polskiej Prowincji OO. Dominikanów w Krakowie. Klasztor OO. Dominikanów w Tarnopolu. Tp. 22. Dzierżawa folwarku Stechlikowce w latach 1929–1939. 1929–1939 rr. K. 193.

²¹ Archiwum Polskiej Prowincji OO. Dominikanów w Krakowie. Klasztor OO. Dominikanów w Żółkwi. Ż 94. Akta gospodarczo-administracyjne majątku Zwertów. 1773–1928 rr. K. 54.

²² Чи це по католицьки і по християнськи? Як оо. Домінікани парцелюють землю? Діло. 1936. 26 квітня. С. 3; Kronika Lwowska. Lwowskie wiadomości parafialne. 1936. 30 серпня. S. 16.

²³ Чи це по католицьки і по християнськи?... С. 3.

²⁴ Ceremonial misji i rekolekcji dominikanskich / oprac. A. Barwacz; popr. i uzup. J. Nowacki. Warszawa: Dominikanski Ośrodek Kaznodziejski, 2001. 402 s.

Починаючи з періоду Першої світової війни, Домініканський орден з огляду на пропольську позицію та окремі аспекти політики ЗУНР негативно ставився до українського національного відродження. Члени римо-католицької церковної організації були проти входження Галичини до складу Української Народної Республіки. Відповідно, міжконфесійні відносини у Львівській архієпархії політизувалися. Низка протиріч у господарському та духовному житті свідчили про політичне підґрунтя негативного ставлення членів Домініканського ордену до українців та прихильність до дій уряду Другої Речі Посполитої. Незважаючи на політизовану міжконфесійну ситуацію в Галичині в 1920–30-ті роки, домініканці й надалі співпрацювали з українськими греко-католиками у сфері місійної діяльності.

REFERENCES

- Barwacz, A., & Nowacki, J. (Comps.). (2001). *Ceremonial misji i rekolekcji dominikanskich*. Warsaw: Dominikanski Ośrodek Kaznodziejski [in Polish].
- Chy tse po katolytsky i po khrystiiansky? Yak oo. Dominikany partseliuiut zemliu? (1936, Kviten 26). *Dilo*, 3 [in Ukrainian].
- Dr. Faliński, B. (1919). Dziecko Lwowskie (Autentyczne). *Róża Duchowna: czasopismo miesięczne, poświęcone czci N. P. Maryi Królowej Różańca św*, 22 (1–12), 21/41, 91 [in Polish].
- Karpenko, O. (Ed.). (2003). *Zakhidno-Ukrainska Narodna Respublika 1918–1923. Dokumenty i materialy: u 5-ty t.* (Vol. 2). Ivano-Frankivsk: Lileia-NV [in Ukrainian].
- Knutel, D. G. (2014). *Sadok Barącz (1814–1892). Złota księga historiografii lwowskiej XIX i XX wieku* (J. Maternicky, P. Sierzega, L. Zaszkilniak, Eds.) (Vol. 2). Rzeszów: Wyd-wo Uniwersytetu Rzeszowskiego [in Polish].
- Kronika Lwowska. (1936, Sierpień 30). *Lwowskie wiadomości parafialne*, 10, 16 [in Polish].
- Miławicki, M. (2010). *Wydarzenia roku 1918 widziane zza klasztornej muru. Kroniki klasztorów dominikańskich jako źródło do badań wydarzeń wojennych Rok 1918 w Europie Środkowo-Wschodniej* (D. Grinberg, J. Snopko, G. Zackiewicz, Eds.). Białystok: Wyd-wo Uniwersytetu w Białymstoku [in Polish].
- Miławicki, M. (2013). «Świat ode mnie zawsze rzeczy nadzwyczajnych wymagał, a ponadto niesłusznie». O. Sadok Barącz OP (1814–1892) w świetle źródeł. *Lehahajer. Czasopismo poświęcone dziejom Ormian polskich*, 2, 153–198 [in Polish].
- Miławicki, M. (2014). Duszpasterstwo parafialne OO. Dominikanów w archidiecezji Lwowskiej w okresie międzywojennym. *Rekonesans badawczy. Studia Pastoralne*, 10, 112 [in Polish].
- Perehovory u spravi prodazhi tserkvy SS. Vasyliianok. (1932, Hruden 25). *Dilo*, 3 [in Ukrainian].

Andrii HUMENIAK*PhD (Historical Sciences)**ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8076-9498>**e-mail: andriihumeniak@gmail.com***THE ATTITUDE OF DOMINICANS IN LVIV ARCHDIOCEZAN TO UKRAINIAN NATIONAL MOVEMENT IN THE SECOND PART OF THE 19TH – 30^S OF THE 20TH CENTURIES**

In the article, the attitude of the Dominican Order to the Ukrainian national movement in the second part of the 19th – 30s 20th century is shown. Relation to Ukrainian revival is viewed from an interconfessional relationship position in Lviv archdiocesan. The relationship between Dominican Order and the Greek-Catholic Church is characterized by some aspects of cooperation and elements of confrontation aiming to keep their influence. Interconfessional relationship in Lviv archdiocesan in spiritual and economic life is elucidated. As pointed out, pastoral and missionary activities were the most important aspect of the common functions of the Dominican Order and the Greek-Catholic Church.

Cooperation in scientific and cultural life was separated. These about the politicization of interconfessional relationships in Lviv archdiocesan from the beginning of World War I was put forward. The secular power of Austria-Hungary and the Second Rich Pospolyta influenced the state of the relationship between representatives of Roman-Catholic and Greek-Catholic rites. Indifferent attitude of the Dominican Order to Ukrainian national revival in the second part of the 19th century and negative in the interwar period is detected. As argued, monks-preachers in 1920–30 years represented Polish political position because of their origin. These about injustice of economic relationship aspects of Ukrainians and anti-Ukrainian confrontation between Dominican Order and Greek-Catholic church, to keep the cultural heritage, was put forward.

Keywords: Dominican Order, monks-preachers, Lviv archdiocesan, Ukrainian national movement, Greek-Catholic church, interconfessional relationship, pastoral and missionary activity, «steal of spirits», parceling.